

**R. P. Thomæ Comptoni Carleton, Cantabrigiensis,
Societatis Jesu, In Collegio Anglicano Leodiensi Sacrae
Theologiae Professoris, Cursus Philosophicus Universus**

Carleton, Thomas Compton

Antverpiæ, M.DC.XCVII.

Dispvt. XIX. De Distinctionibus in genere.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95656](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95656)

nem, Quod si quis cum communi dicere malit privationem & formam, respectu subjecti formae non capax, opponi inter se solum mediate, quia subjectum illud nec cecum est nec videns, per me licet, rem tenemus, loquatur quisque ut lubet.

IV. Quoad secundum: dico contra P. Salas 1.2.d.18, sect.7. non dari Negationem Negationis, negationem, inquam, contradictoriam, non contrariam, aut disparatam, has enim certum est æque inter negationes dari, ac inter res positivas, cum non minus tenebræ non sint cæcitas, ac Petrus non sit Paulus. Ratio est, quia contradictoria sunt quæ maximè distant, sed quod maximè distat, à negatione est res positiva, ens scilicet & non ens, ergo. Confirmatur, negatio per formam positivam, destruitur, ut potè quæ cum ea ne quidem divinitus stare possit, quorum ergo alia fingitur negatio priori contradictoria? sanè si quæ secundæ hujus negationis sit necessitas, ut opponatur primæ, erit & eadem tertiæ necessitas ut opponatur secundæ, & sic dabitur processus in infinitum, quod in per se subordinatis censetur ab omnibus inconveniens.

V. Dices: in Petro est privatio visus, seu cæcitas, sed in pariete non est hæc privatio, seu cæcitas, & tamè nec est in pariete visus, ergo in pariete est negatio, seu privatio privationis visus, seu cæcitas. Distinguo consequens, est in pariete negatio disparata, vel contraria cæcitas, concedo consequentiam: est in eo negatio cæcitas contradictoria, nego. Est

ergo in pariete negatio contradictoria solius visus, disparata, vel ad summum contraria cæcitas, nihil enim contradictorium negationis præter formam positivam esse potest, quippè quæ sola maximè ab ea distat. Unde è contra rei etiam positivæ contradictorium nihil est præter negationem, licet; nullæ duæ res positivæ sibi propriè sunt contradictoriæ, nec enim immediatè tollunt, nec maximè distant.

Urgebis, ubicunque non est forma, est negatio formæ, sed cæcitas non est in pariete, ergo in pariete esse debet negatio cæcitas. Respondetur, dictum illud ubicunque non est forma, est negatio formæ, intelligi de forma propriè dicta, seu de forma positiva, certum enim est, ubicunque non est aliqua negatio, non esse ibi negationem illius contradictoriam, sed solum contrariam, alteram scilicet ejusdem rei positivæ negationem, quæ impedit quominus alia illa negatio sit in hoc subjecto, cum una ad effectum exclusionis formæ positivæ sufficiat. Et eodem modo solvitur quod obijci posset, nempe ubique esse debere alteram ex contradictoriis: dico enim ubicunque non est forma positiva, esse aliquam ejus negationem, & ubicunque nulla est rei alicujus positivæ negatio, est res ipsa positiva, non tamen intelligi hoc ita debet, quali ubicunque non est particularis aliqua negatio, illic esse statim debeat forma positiva opposita, sed ubique esse debere vel formam, vel aliquam ejus negationem.

DISPUTATIO XIX.

De Distinctionibus in genere.

Tractatus de distinctionibus tractatus de universalibus necessarii præmittitur.

Distinctio claritatem, confusio tenebras parit. Ad graves ergo & implexas illas, quæ crebrè in universalibus occurrunt, difficultates enodandas hunc de Distinctionibus tractatum præmittunt Dialectici, ut illius præsidio intellectus abstrusa illa, ac tenebris quibusdam involuta, quæque à sensibus remota, unius mentis obtutibus subjiciuntur, promptius & expeditius percurrat: ut, inquam, in re obscura certius, in incerta securius, in lubrica firmius figat pedem.

SECTIO PRIMA.

Virum distinctio formaliter sita sit in negatione, an positivo.

I. **D**E rebus positivis est sermo, Negationes enim Negationibus, hoc est seipsis distinguuntur, certum est, antè mundum quippè conditum negatio solis distinguebatur à negatione lunæ, nemine enim cogitante negatio solis non erat negatio lunæ, sicut nec modo negatio Bucephali est negatio Anti-Christi. Negationes tamen dum inter se distinguuntur, non sibi invicem opponuntur contradictoriè, sed vel contrariè, vel disparatè, negationi enim solis non opponitur contradictoriè negatio lunæ, sed sol. Unde res positivæ poterunt inter se distinguere, licet non opponantur sibi contradictoriè. Circa res ergo positivas

II. Prima sententia est res duas positivas, purè solem & lunam, distinguere per relationem quandam prædicamentalem, ad rei cuiusque existentiam emergentem, quam disquippantur vocant: ita Maior, in 1.d.8.q.2. Bassolis d.2.2.q.4.a.2. §.1. & alij.

Sed, contra, pro illo priori antequam emergeret relatio illa disquippantur inter equum & leonem R.P. Th. Comptoni philosophia.

existentes, existebant entitates illæ ut duæ, existebant enim ut fundamentum & terminus hujus relationis, ergo leo & equus, Petrus & Paulus pro illo priori existebant ut duo, ergo ut distincti, ergo non distinguuntur per relationem. Unde cum Angelus pro illo priori entitates illas intuitivè inspiciebat, unam tamquam aliud quid ab altera videret, distinguuntur pro illo priori non fundamentaliter tantum, sed formaliter. Quod argumentum æque probat res illas non distinguere per negationes.

Secunda, & maximè inter recentiores recepta opinio est, distinctionem omnem realem in negatione identitatis sitam esse. Distinctio itaque pro materiali extremum dicit quod distinguuntur, pro formali verò negationem, quæ, inquit, est ratio formalis per quam una res distinguitur ab alia: ita Suar d.7. Met. f.1.n.2. Fonseca, & idem tenere videtur Arriaga d.1. Met. f.4.n.24. & alij.

SECTIO II.

Res positivæ seipsis distinguuntur, non per negationes.

I. Ta Gabriel in 1.d.2. Okam in 2.q.2. P. Hurtado d.6. Met. f.5. §.3. & alij, qui distinctionem esse rei cuiusque entitatem asserunt, non negationem, licet per negationem explicetur, negatio enim hæc rem in suo esse constitutam supponit, & consequitur, quæ proinde per negationem illam distinguitur, non potest, ut sect. præced. n.3. diximus de relatione illa disquippantur.

Omissis verò rationibus P. Hurtado, quarum pleræque cum nostris principiis stare vix possunt. Probatur 1. Differentia rei positivæ ut differ-

H;

ren-

tentia, est quid positivum, sed per differentiam suam ut differentia est, distinguitur à qualibet alia re, ergo distinguitur per quid positivum. Major est certa, manifestum est enim rem positivam non constitui intrinsecè per negationem, nec cum ea identificari, cum differant plus quam duæ res positivæ. Quæ de causâ inter ceteras definitionis proprietates à dialecticis communiter assignatas, una est ut non tradatur per negationem, sic enim non explicaret essentiam rei quæ positiva est, nec quid res sit diceret, sed quid non sit. Minor etiam primi syllogismi constat, conceptus enim differentie ut differentia est facere rem diversam ab alia formaliter, ergo distinguere formaliter, distinguere enim & differre idem est, nam si differunt propriè, eadem opera distinguantur necesse est, cum nihil differat à seipso.

III.

Conceptus differentia est constituere per modum differentie, nempe distinguendo.

IV.

Dices, hinc sequi differentiam esse solum distinctionem fundamentalem.

Rsp. cum differentia sit formaliter talis, facit formaliter differre.

V.

Res positiva à negatione distinguitur per suam entitatem.

VI.

Negationes non sunt mere nihil.

Dices, conceptum differentie solum esse constituere. Distinguo, constituere utcumque, nego; per modum differentie, concedo: nam differentia ut differentia constituit diverio modo à genere, quod non minùs constituit quàm differentia, hoc tamen inter utrumque interest, quod genus ex suo conceptu constituat aliquid in quantum cum alio convenit, differentia verò in quantum differt & distinguitur: animal v.g. constituit hominem ut convenit cum equo, leone, & ceteris animalibus, rationale verò ut ab iis omnibus distinguitur. Et idem est de omni alia differentia rei positivæ.

Dices 2. hoc quidem probare per differentiam suam distingui rem unam ab alia, non tamen formaliter, sed solum fundamentaliter, id est, esse radicem unde oritur formalis distinctio, nempe negatio, ex eo enim quod Petrus sit homo, sequitur non esse equum, leonem, &c. & ex eo quod sit Petrus, sequitur cum non esse Paulum, non tamen ipso facto à Paulo distinguitur. Sed contrà, differentia secundum positivam suam entitatem est differentia formaliter, & non tantum fundamentaliter, ergo facit differre formaliter, & non solum fundamentaliter, dat enim suum effectum formalem. Sicut ergo albedo, quia est albedo formaliter, quando cumque est in subiecto apto non potest non illud per se reddere album formaliter, & non per aliquid superadditum; ita nec potest differentia non reddere diversum, seu distinctum per se, cum non minùs sit effectus formalis differentie reddere diversum formaliter, quam albedinis reddere album, vel caloris calidum, quæ tamen nemo dicit hoc solum fundamentaliter præstare. Distinguitur ergo Petrus à Paulo, & leone per suam entitatem intrinsecam, non per aliquid superadditum.

Probat 2. non solum distinguitur paries v.g. vel quælibet res positiva, ab alia re positiva, sed etiam à negationibus & privationibus, quæ ergo per quid differat paries à negatione equi? si dicas, per negationem negationis equi, jam ponis negationem negationis rejectam disp. præced. sect. ult. Deinde tibi contradicis, cum duæ negationes faciant unam affirmationem, seu rem positivam. Tertio, non solvit difficultas, nam deus negationem negationis esse quid negativum, sic ulterius arguo, paries non est idem cum illa negatione negationis equi, ergo distinguitur ab illa: per quid inquiri? si dicas, per aliam negationem, de illa iterum quæro per quid distinguatur paries ab illa, vel dicere tandem debes distingui formaliter per quid positivum, vel processum concedere in infinitum.

Dices, ab eo quod est aliquid, debere rem differre, non autem ab eo quod est nihil. Contrà, si negatio nihil est, ergo non potest paries distingui ab equo per negationem, si enim negatio est nihil, per nihil

differre, ergo non differre, nihil enim differre & non differre, idem sunt, sic enim vera est hæc propositio, Petrus per nihil differre à se, quia à se non differre, in hoc est falsa. Petrus per nihil differre ab equo.

Probat 3. ponamus in quantitate A esse calorem A, v. l. visionem in oculo, adhuc quantitas illa distinguitur ab illo calore, oculus à visione, & tamen non est negatio vel privatio illius caloris in quantitate, nec visionis in oculo, cum contradictoria simul existere non possint, ergo non distinguitur quantitas vel oculus ab illo calore & visione per caloris illius vel visionis negationem. Quantitas ergo illa per suam entitatem formaliter à calore, distinguitur, non per negationem.

Dices (& est communis responsio adversariorum, ac fundamentum contrariæ sententiæ) non quæcumque negatione, sed negationem identitatis hominis v.g. cum leone, hominem à leone distinguere, per illam quippe maximè distat ab identitate cum leone. Sed contrà: ergo jam non distinguitur homo à leone, per negationem leonis, sed per negationem Chimæræ, quod probat, nam identitas hominis cum leone est Chimæra, quanta cogitari potest maxima, res nimirum omnino ficta & impossibilis, ergo illius negatio est negatio Chimæræ, ergo si per negationem identitatis cum leone distinguitur homo à leone, distinguitur ab ipso per negationem Chimæræ, quod tamen est falsum, per hanc enim negationem non maximè distat homo à leone, cum negatio Chimæræ non contradictoriè opponatur leoni, sed Chimæræ, per negationem ergo leonis magis distaret à leone, cum illa leoni contradictoriè opponatur, ergo in hac sententia deberet potius distingui à leone per negationem leonis, quam per negationem identitatis cum leone, seu per negationem Chimæræ, cum per hos auctores per id unaquæque res ab alia distinguatur, per quod maximè ab illa distat, sed per negationem leonis non distinguitur homo à leone, ut ostendimus, ergo.

Licet ergo concedamus in unaquæque re, præter entitatem positivam, per quam distinguitur ab alia, esse etiam negationem identitatis cum illa, dicimus tamen per hanc negationem non formaliter distinguere hominem à leone v.g. vel Petrum à Paulo, sed per fundamentum huius negationis, differentiam scilicet ultimam hominis, quæ licet sit fundamentum huius negationis, non tamen fundamentum distinctionis, sed ipsa formalis distinctio, prius enim intelligi debent homo & leo, quàm hæc negatio, quæ in sui cognitione ab utroque natura pendet, cum subiectum sit ratione prius negatione, quia hæc in eo fundatur, ergo ut concipiatur hæc negatio, debent concipi homo & leo, ergo homo diversus à leone, ergo distinctus.

SECTIO III.

Solvuntur argumenta contententia distinctionem consistere in negatione.

Argumentorum, quæ varia hic proponi solent (quæ tamen in modo ferè loquendi omnia fundantur) solutionem, notandum, multa nos per negationes explicare, quæ reipsa nihil minùs sunt quam negationes: sic intimam præsentiam, vel etiam dum res duæ sibi sunt proximæ, ut duæ sphaeræ caelestes, indistantiam vocamus, licet aliud nihil sine quàm duplex præsentia positiva: sic punctum dicimus quod partes non habet, quamvis entitas sit positiva. De quo plura in solutione primæ objectionis. Et hoc sensu ait Angelicus Doctor in 1. d. 5. q. 1. a. 1. ad

VII.

Ostenditur ulterius distinctionem non consistere in negatione.

VIII.

Dices, non per quamcumque negationem, sed per negationem res distinguuntur, sed per negationem identitatis.

Contrà: ergo Petrus & Paulus distinguuntur per negationem Chimæræ.

IX.

Res positive non distinguuntur per negationes, sed per fundamentum negationum.

rad primum, ubi unq. est distinctio, ibi oppositionem esse contradiCTORIAM.

II.

Non per negationem identitatis res una maxime distat ab identitate cum alia.

Objicies 1. per id formaliter distinguitur una res ab alia, per quod maxime distat ab identitate cum illa, scilicet per negationem identitatis maxime distat ab identitate, ergo per eam formaliter distinguitur ab illa. Respondetur, negando minorem, per illud enim maxime distat aliquid ab identitate, quod est ratio & causa cur non sit idem cum alia re, ratio autem hæc est ipsa differentia, per quam formaliter differt, & est alia res ab omni alio, negatio autem illa oritur ab hac differentia positiva; quæ, ut dixi, licet sit radix hujus negationis, non tamen est radicalis distinctio, sed formalis, explicari tamen non potest nisi per negationem, sicut nec alia multa, quæ licet negationem sonent, re tamen vera entia sunt positiva: sic irrationale idem sonat ac non particeps rationis, cum tamen quid positivum sit, & differentia bruti constitutiva: sic subsistentia dicitur incommunicabilitas, & explicatur per negationem communicabilitatis, licet modus positivus sit.

III.

Obj. possum concipere differentiam Petri, & tamen non concipere Petrum distinguendum à Paulo.

Resp. non posse hoc fieri, si concipiatur differentia Petri adgnatæ.

Objicies 2. possum concipere differentiam constituentem Petrum v. g. & tamen non concipere Petrum distinguendum à Paulo, vel aliis rebus, ergo non distinguitur formaliter per illam differentiam: patet consequentia, nam sicut non possum concipere albedinem in subiecto apto, quin concipiam redentem illud album, ita non possem concipere differentiam in aliquo, quin concipiam facientem differre, cum hic non minus sit effectus formalis differentie, quam ille albedinis. Respondetur, distinguendo antecedens, si concipiam differentiam adinquantem, nego antecedens; si inadgnatam, concedo. Sic & in albedine non semper concipimus eam ut disgregativam visus, licet verè & realiter sit talis, nec materiam primam semper concipimus ut emanativam quantitatis, sufficit ergo quod à parte rei differentia hoc habeat formaliter ut differentia est, id enim solum contendimus, licet possit subinde à nobis inadgnata concipi, & non secundum omne munus quod habet ratione nostra distinctum.

IV.

Distin. ut Petrum à Paulo non est formaliter negatio, cum non esse Paulum, sed esse alium à Paulo.

Objicies 3. Petrum non esse Paulum, est formaliter distinguendum à Paulo, sed non est Paulus formaliter per negationem Pauli, ergo distinctio est formaliter negatio. Respondetur, negando Majorem, illa enim negatio propriè non est distinctio, sed sequitur distinctionem factam, idè enim non est Paulus, quia ab illo distinguitur, & est alius ab eo, esse ergo distinctum à Paulo, est esse alium à Paulo, quod est primum munus differentie, ut sup. à diximus. Verum quidem est hoc sine negatione explicari commodè non posse, & sic distinctio quoad modum loquendi est negatio, non tamen in re, ut supra de irrationali diximus, de subsistentia, puncto, & aliis.

V.

Obj. in illo priori ad negationem Petrus est Paulus, vel non est Paulus.

Objicies 4. in illo priori ad negationem, vel Petrus est Paulus, vel non est Paulus: si pro illo priori sit Paulus, ergo falsum est quod dicimus pro illo priori distinctionem jam esse factam, & Petrum à Paulo distinguendum; si pro illo priori non sit Paulus, ergo in illo priori involvitur negatio, ergo distinctio

in negatione consistit. Respondetur, pro illo priori Petrum distinguendum, & esse alium à Paulo, ita ut Angelus illos videns, etsi nullam videat negationem, dicere possit hic est una entitas, ibi alia, id est substantia, lux accidens, homo quid perfectum, calor res imperfecta, & sic de cæteris, quæ sine dubio alietatem arguunt, & distinctionem. Pro illo, tamen priori non potest Petrus dici formaliter non esse Paulus, quia pro illo priori necdum intelligitur forma hujus denominationis, nempe negatio.

Urgebis: si Petrus pro illo priori dici nequeat non esse Paulus, sequitur duo contradictoria esse simul falsa, nempe Petrus pro illo priori est Paulus, quod est falsum, & Petrus pro illo priori non est Paulus, quod proxime concessimus similiter esse falsum. Respondetur, propositiones contradictorias non esse metiendas penes significationem, quæ in quovis instante reali duo vel plura per intellectum distinguuntur, sed pro toto instante reali, alioquin in omni fermè re duo invenimus contradictoria simul falsa. Ex gr. Angelus primo creationis suæ instante se cognovit per actum intellectus à se elicatum. Hic ergo idem conficiam argumentum, pro illo priori quo Angelus est, erat illa cognitio, est falsum, cum effectus nunquam in eodem priori natura sit cum sua causa: pro illo priori non erat cognitio, seu erat negatio illius cognitionis, similiter falsum est, licet enim in eodem instante reali fuisset cognitio illa, & non fuisset. Dico itaque pro illo priori nec Petrum esse Paulum, nec non esse Paulum, sed ab utroque præscindere, quod in actu respectu potentie liberæ, & sexcentis aliis in Philosophia, & Theologia passim occurrentibus est dicendum. Contradictoria autem ut vera sint, vel falsa, secundum totum instans reale spectari debent, non secundum prioritates, & signa rationis.

Objicies 5. per id constituitur distinctio formaliter, per quod formalissimè tollitur identitas, sed per negationem identitatis tollitur formalissimè identitas, sicut per negationem caloris tollitur calor, per negationem lucis lux, & sic de cæteris, ergo. Respondetur negando majorem: cum enim negatio illa non sit negatio veræ & realis identitatis, (ut potest quæ inter Petrum & Paulum non est possibilis) sed solum Chimærica, sicut per identitatem Chimæricam non identificarentur, ita nec per illius negationem de facto distinguuntur. Aliud est de negatione caloris & lucis, ac similibus quæ sunt quid reale.

Dices, negatio identitatis non Chimæricam tantum inter Petrum & Paulum identitatem excludit, sed realem. Contrà, identitas, vel aliud quodcunq; quod est reale, debet esse possibile, cum reale & possibile convertantur, est ergo implicatio in terminis dicere, excludere realem identitatem inter Petrum & Paulum, cum nulla talis sit possibilis. Quod si quis identitatem inter eos realem intercedere fingat, multa sequuntur contradictoria, uno enim falso posito sequuntur mille, rami enim radicem, rivuli fontem referunt.

Resp. pro illo priori Petrus esse alium à Paulo, non tamen propriè non esse Paulum.

VI.

pro illo priori Petrus nec est Paulus, nec non est Paulus.

Explicatur hoc exemplo Angelus primo creationis instante cognoscens.

VII.

Non constituitur distinctio formaliter per id, per quod tollitur formaliter identitas, sed per illius radicem.

VIII.

Nulla negatio tollit realem identitatem inter Petrum & Paulum, cum nulla talis sit possibilis.